

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (عام و خاص)

اعتبارات ماهیت ۵

جلسه ۱۴۲

استاد نجار زاده

مصحح یا قید بودن اعتبارات:

گفته شد که اعتبارات، قید ماهیت نیست؛ بلکه فقط مصحح موضوع است؛ تا محمول بر آن حمل شود؛ برای تقریب بیشتر مطلب، نمونه‌هایی دیگر ذکر می‌شود:

۱. هر موضوع و محمولی را باید در مقام حمل تصوّر نمود و الا حمل محمول بر موضوع، مستحیل می‌گردد؛ ولی در عین حال، باید توجه داشت این الزام در تصوّر، باعث آن نمی‌شود که تصوّر به عنوان قید برای موضوع یا محمول قرار داده شود؛ بلکه مصحح حمل بوده به طوری که در صورت فقدانش، حمل امکان‌پذیر نیست.

۲. هنگام استعمال لفظ در معنا، ناچاریم که لفظ و معنا را تصوّر نمائیم؛ ولی این تصوّر برای لفظ و معنا، قید نیست؛ لذا باید بگوئیم: لفظ با قید متصوّر بودن در ذهن، دالّ بر معنا نیست؛ اگرچه دلالتش بر معنا، در ظرف تصوّر صورت می‌گیرد؛ چنانچه معنا به ملاحظه اینکه متصوّر است مدلول لفظ نبوده ولو مدلولیتش در وعاء تصوّر می‌باشد و اساساً مستحیل است که تصوّر قید برای لفظ یا معنا باشد؛ ولی در عین حال، استعمال بدون این تصوّر صحیح نیست؛ پس تصوّر، مقوم استعمال بوده نه مقوم «مستعمل فیه».

خلاصه:

الزامی نداریم که بگوئیم موضوع‌له، معنا به قید اعتبار ذهنی می‌باشد؛ بلکه موضوع‌له، نفس معنایی است که اعتبار شده؛ بدون آن که نحوه اعتبار شده (بشرط شیئی و بشرط لا و لا بشرط) به عنوان قید در آن ملاحظه گردد و عبارت دیگر: اعتبارات سه‌گانه، مصحح وضع می‌باشند نه قید موضوع‌له.